

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D. a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Martiny Radkové, Ph.D., ve věci žalobce **Ing. P. H.**, bytem S. n. O., K. 249, zastoupeného Mgr. Marcelou Horákovou, advokátkou se sídlem Olomouc, Riegrova 12, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem v Olomouci, Jeremenkova 40a, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2014, č. j. KUOK 26183/2014, ve věci místních poplatků,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzen platební výměr Magistrátu města Olomouce, Odboru ekonomického, oddělení místních poplatků (dále jen „správce daně“) ze dne 10. 12. 2013,

č. j. OPKO/5381/11/PV, jímž byla žalobci uložena povinnost zaplatit do 15 dnů od právní moci uvedeného výměru poplatků za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na území města Olomouce za období roku 2011 ve výši 451 Kč a zvýšení za včasné nezaplacení ve výši 100 % poplatku, tj. celkem 902 Kč, a to dle § 10b odst. 1 písm. a) a § 11 odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“) a čl. 3 obecně závazné vyhlášky statutárního města Olomouce č. 15/2010 (dále jen „OZV“).

Žalobce namítal, že žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů, neboť žalovaný formalisticky zdůraznil nutnost vycházet z informačního systému, aniž se zabýval argumenty, které žalobce vznesl již v rámci odvolání, a to, že:

- 1) od roku 1989 do roku 2012 se nezdržoval na území ČR, ale na území SRN, kde následně získal i občanství, přičemž emigroval z politických důvodů a s ohledem na tehdejší společenskou situaci nebylo reálné, aby se před odchodem formálně odhlásil z trvalého pobytu. Skutečnost, že tak neučinil, mu nemůže být kladena k tíži. Na území ČR se po roce 1989 nezdržoval, Olomoucí pouze projížděl do svého rodiště v Suchdole nad Odrou. Do ČR se vrátil až v roce 2011 po smrti matky;
- 2) mocenské orgány musely vědět o tom, že se žalobce na území republiky nezdržuje, neboť vycestoval na základě časově omezené výjezdní doložky, a následně se nevrátil, což bylo v uvedené době bedlivě sledováno, tudíž mohl oprávněně vycházet z toho, že státní orgány vědí, že se na území ČR nezdržuje. Od roku 2003 byly poplatky po žalobci exekučně vymáhány, avšak všechny zásilky adresované žalobci se vracely jako nedoručitelné. Orgány samosprávy však samy žádné kroky k uvedení evidenčního stavu do souladu se stavem skutečným neučinily, ačkoli dle § 12 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a o rodných číslech a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) má samosprávný orgán povinnost zrušit trvalý pobyt v případě, kdy se osoba na dané adrese nezdržuje a nemá k místu trvalého pobytu žádný vztah;
- 3) byt na ulici H. 32 v O., kde byl k trvalému pobytu hlášen, v roce 1992 převedl a nebyl tak již vlastníkem žádné nemovitosti na území ČR, kterou nabyt až v rámci dědictví po své matce;
- 4) nevěděl o existenci OZV a o tom, že je povinen platit poplatky za odpad i v případě, že se prokazatelně zdržuje v zahraničí. V tomto směru je OZV města Olomouce ojedinělá a je otázkou, zda není z uvedeného důvodu v rozporu s čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod;
- 5) je nucen platit za odvoz odpadu, který prokazatelně nevytvářel. Výkon práva žalovaného lze tudíž označit za rozporný s dobrými mravy.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě odkázal na obsah napadeného rozhodnutí, v němž se dle svého názoru vypořádal se všemi odvolacími námitkami žalobce. V napadeném rozhodnutí se vypořádal s předmětem místního poplatku za svoz odpadu, který je dle zákona o místních poplatcích paušálním poplatkem za provoz celého systému a je vázán pouze na existenci trvalého pobytu jedince v obci, nejde o poplatek za odvoz určitého množství vyprodukovaného odpadu. Dále uvedl, že je třeba rozlišovat mezi

právy a povinnostmi dle zákona o místních poplatcích a dle zákona o evidenci obyvatel. O zrušení místa trvalého pobytu může rozhodovat příslušný orgán obce jen na návrh, nikoli z moci úřední.

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Z obsahu správního spisu soud zjistil, že v odůvodnění předmětného platebního výměru uvedl správce daně, že žalobce měl do 14. 12. 2011 evidovaný trvalý pobyt v Olomouci, tudíž měl za rok 2011 poplatkovou povinnost. Jelikož však poplatek za poměrnou část roku nezaplatil, byla mu dne 4. 9. 2013 zaslána výzva k úhradě nedoplatku do 15 dnů od doručení výzvy, kterou si převzal dne 10. 9. 2013, resp. dne 25. 9. 2013 jeho zástupkyně, avšak poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatil (zmíněná výzva je součástí správního spisu). Z uvedeného důvodu správce daně využil možnosti navýšení neuhrazeného poplatku o 100 %.

V odvolání proti platebnímu výměru žalobce namítl, že v roce 1989 emigroval do SRN, kde posléze získal občanství a zdržoval se tam až do doby, než se nastěhoval do bytu po své zemřelé matce. Od roku 1989 na území města Olomouce nebydlel a neměl zde žádný byt, tudíž neprodukoval žádný odpad, jenž by bylo nutné likvidovat. Dále označil za scestné, aby se v roce 1989 formálně odhlásil z trvalého pobytu s tím, že hodlá emigrovat. Na druhé straně považuje za nepochybné, že se příslušné orgány o skutečnosti, že se v místě bydliště nezdržuje, musely dozvědět, neboť do roku 1989 bydlel v družstevním bytě a bytová družstva měla vůči občanům, kteří bydleli v jejich bytech, evidenční povinnost. Uvedený způsob evidence trval až do roku 2000, kdy byl přijat nový zákon. Dále se dovolával povinnosti ohlašovny dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel rozhodnout o zrušení údaje místa trvalého pobytu za podmínek, které jsou v jeho případě splněny. S odkazem na nález Ústavního soudu publikovaný pod č. 495/2002 Sb. dovodil, že byl veden jako obyvatel města Olomouce s trvalým pobytem v rozporu se skutečným stavem a proti své vůli. Vycházel při stanovení poplatkové povinnosti z údajů, které nemusí být správné a bez návaznosti na skutečnost, označil za rozporné s principy spravedlivého státu. Dále upozornil na skutečnost, že nová OZV města Olomouce č. 5/2012 již osvobozuje od placení osoby, které nepřetržitě žijí v zahraničí po dobu delší jak půl roku. Konečně namítl, že nesprávně došlo k navýšení poplatku, když mu měl být vyměřen pouze úrok z prodlení dle daňového řádu.

Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že poplatníka místního poplatku za odpad vymezuje § 10b odst. 1 písm. a) zákona o místních poplatcích jako fyzickou osobu, která má v obci trvalý pobyt, a to ve výši a termínech stanovených vyhláškou obce, je-li na základě zmocnění v § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích v obci přijata. Takový poplatek se stává povinnou platbou všech osob s trvalým pobytem na území obce bez ohledu na to, zda se v rozhodné době v obci zdržovaly, či nikoliv a bez ohledu na to,

kolik odpadu a zda vůbec nějaký příslušná osoba vyprodukuje. Předmětný poplatek má tak charakter daně dle § 2 odst. 3 daňového řádu, jejímž účelem je zajištění celého souhrnu činností na úseku likvidace odpadů, tj. nejde o poplatek za službu, nýbrž o povinné peněžité plnění vůči obci, u nějž činí osobu poplatníkem pouze evidenční stav trvalého pobytu v daném poplatkovém období v předmětné obci. Zda konkrétní osoba služby využije, či nikoli, je nerozhodné. Ke konkrétním okolnostem případu uvedl žalovaný, že má z evidence trvalého pobytu prokázáno, že žalobce měl od 13. 10. 1988 do 14. 12. 2011 hlášen trvalý pobyt na adrese H. 37, O.. Dále uvedl, že z OZV pro rok 2011 nevyplývá pro žalobce žádná forma osvobození od poplatku, přičemž z evidence osobního daňového účtu vyplývá, že poplatek za rok 2011 nebyl žalobcem uhrazen a současně jsou na jeho účtu evidovány splatné nedoplatky z dřívějších let, tudíž žalobce nesplnil podmínky pro osvobození od poplatku dle čl. 6 odst. 1 písm. f) OZV. Poplatek byl tudíž vyměřen s ohledem na změnu trvalého pobytu ke dni 14. 12. 2011 ve výši odpovídající poměrné části sazby poplatku dle čl. 4 OZV a správce daně dle žalovaného nepochybil ani při navýšení poplatku, které odpovídá § 11 odst. 3 zákona o místních poplatcích, správcem daně bylo odůvodněno včasným nezaplacením poplatku ani přes doručení výzvy k zaplacení v září 2013. Úrok z prodlení se naopak u místního poplatku nevyměruje. Dále žalovaný poukázal na zrušení § 16 zákona o místních poplatcích, který umožňoval z důvodu tvrdosti v individuálních případech poplatek prominout. K námitce faktické neexistence trvalého pobytu žalobce v obci uvedl žalovaný, že při vyměřování poplatku postupuje dle zákona o místních poplatcích a není oprávněn se otázkou platnosti trvalého pobytu zabývat, nýbrž vychází toliko ze stavu evidenčního. Nicméně uvedl, že ke zrušení trvalého pobytu osoby rozhodne ohlašovna pouze na základě písemného sdělení samotné osoby dle § 10 odst. 12 zákona o evidenci obyvatel nebo dle § 12 odst. 2 téhož zákona pouze na návrh vlastníka nemovitosti či jiné oprávněné osoby, která je povinna existenci důvodů pro zrušení trvalého pobytu osoby prokázat. Takovou změnu provedl žalobce teprve ke dni 14. 12. 2011.

Krajský soud předně uvádí, že námitka nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného pro nesrozumitelnost je zcela nekonkrétní, neboť žalobce neuvádí, v jakém smyslu je napadené rozhodnutí nesrozumitelné. Za nesrozumitelná označily správní soudy taková rozhodnutí správních orgánů, z nichž není zřejmé, jak vůbec správní orgán rozhodl, neboť výrok a odůvodnění rozhodnutí jsou ve vzájemném rozporu (viz rozhodnutí publikované pod č. 1484/2008 Sb. NSS), rozhodnutí o odvolání měnící ve svém výroku pouze odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně (viz rozhodnutí publikované pod č. 11/2003 Sb. NSS), či rozhodnutí odvolacích orgánů plně nahrazující výrok i odůvodnění rozhodnutí prvostupňového ((viz rozhodnutí publikované pod č. 1494/2008 Sb. NSS). V případě napadeného rozhodnutí však krajský soud obdobnou vadu neshledal, neboť výrok napadeného rozhodnutí zní zcela v souladu s § 16 odst. 1 písm. c) d. ř. tak, že se odvolání zamítá a napadené rozhodnutí správce daně potvrzuje, přičemž následné odůvodnění obsahuje náležitosti uvedené v § 116 odst. 2 d. ř.

Dále krajský soud neshledal ani žalobcem tvrzenou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, spočívající v nevypořádání

žalobcových odvolacích námitek, neboť ze shora shrnutého obsahu rozhodnutí žalovaného je zjevné, že se žalobce všemi odvolacími námitkami žalobce zabýval a s těmito se vypořádal. Žalovaný v napadeném rozhodnutí reagoval jak na tvrzení žalobce o rozporu skutečného stavu jeho pobytu se stavem evidenčním v letech 1989 až 2011, a to zdůrazněním nemožnosti zabývat se otázkami spojenými s trvalým pobytem osoby v rámci vyměřování místního poplatku a nutností vycházet z evidenčního stavu, dále vyvrátil žalobcovu námitku, že byl orgán ohlašovny povinen z moci úřední zrušit trvalý pobyt žalobce (viz podrobněji níže), zmínil také zrušení § 16 zákona o místních poplatcích a nemožnost odstranit případné tvrdosti zákona prominutím poplatku, odůvodnil, proč se na žalobce nevztahuje žádný z důvodů pro osvobození od poplatku dle OZV, a konečně obšírně zdůvodnil, proč je z hlediska posuzování otázky, kdo je poplatníkem předmětného poplatku, nerozhodné, zda daná osoba fakticky vytváří odpad.

Z hlediska věcného posouzení námitek žalobce krajský soud uvádí, že se žalovaný s posouzením osoby poplatníka vypořádal zcela v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 31. 1. 2008, č.j. 5 Afs 175/2006-116, publikovaném pod č. 2473/2012 Sb. NSS uvedl: *„Nejvyšší správní soud považuje v této věci za podstatné zdůraznit, že argumentace stěžovatelek, vystavěná na tvrzení, že fakticky žádný komunální odpad na území obce Volfartice nevytvářejí [zahrnujíc v to též nezletilé děti stěžovatelky a)], nelze akceptovat per se, neboť svědčí o nepochopení právní úpravy předmětného místního poplatku. Vymezení a správa tohoto místního poplatku se totiž neřídí režimem zákona o odpadech, nýbrž výlučně zákonem o místních poplatcích. Zákon o odpadech sice podává legální definici pojmů užívaných v § 10b zákona o místních poplatcích (odpad, komunální odpad, atd. – viz § 3 a § 4 zákona o odpadech), žádným způsobem však neupravuje místní poplatky spojené s plněním povinností, které z něho vyplývají. Pojem místního poplatku je zákonem o odpadech zmiňován pouze v souvislosti s řešením možné kolize místního poplatku s jinými způsoby financování nakládání s odpady, kterými jsou smluvní úhrada za nakládání s odpady a poplatek za komunální odpad (srov. § 17 odst. 5, větu třetí a § 17a odst. 1, větu druhou tohoto zákona). Úprava předmětného místního poplatku je tedy obsažena výlučně v zákoně o místních poplatcích; posouzení, zda je konkrétní osoba jeho plátcem či nikoli, musí být prováděno pouze v režimu tohoto zákona...*

Z ustanovení § 10b odst. 1 zákona o místních poplatcích vyplývá, že poplatníkem tohoto místního poplatku je buď fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt [§ 10b odst. 1 písm. a), věta před středníkem zákona], nebo fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba [§ 10b odst. 1 písm. b), věta před středníkem zákona]. Žádná další kritéria pro vznik poplatkové povinnosti v případě tohoto místního poplatku zákon nestanoví. Pokud tedy obec (počínaje dnem 1. 1. 2002) využije zákonné možnosti zavést a vybírat místní poplatek ve smyslu § 1 písm. h) zákona o místních poplatcích, učiní tak (v rámci samostatné působnosti) formou obecně závazné vyhlášky (§ 15 zákona o místních poplatcích). Pokud jde o vymezení poplatníků jednotlivých místních poplatků, může obec ve vyhlášce [při respektování

omezení vyplývajícího z § 35 odst. 3 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů] okruh těchto osob pouze omezit (ve formě osvobození), či stanovit některým osobám úlevy (§ 16 zákona o místních poplatcích). Tato možnost je však zcela odvislá od rozhodnutí obecního zastupitelstva a zůstane-li nevyužita, jde o postup zcela souladný se zákonnými normativy (srov. nálezy pléna Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 16/02, in Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, Svazek č. 27, Nález č. 103, str. 161).“

Žalobní bod 5), namítající rozpornost napadeného rozhodnutí s dobrými mravy z důvodu, že je po žalobci požadována platba za likvidaci odpadu, který prokazatelně nevytvářel, je tudíž mylný.

Tvrzení žalobce, že OZV města Olomouce č. 15/2010 byla ojedinělá ve vymezení okruhu osob, které jsou od poplatku osvobozeny, jednak není podpořeno žádnými důkazy, zejména je však jeho pravdivost vyvrácena samotným zněním čl. 6 odst. 1 písm. f) předmětné vyhlášky, která i ve znění účinném v době rozhodné pro vyměření poplatku zakotvovala osvobození osob zdržujících se nepřetržitě v zahraničí po dobu delší než ½ roku v kalendářním roce, ve kterém má být poplatek uhrazen. Nárok na osvobození od poplatků byl však dle odst. 3 téhož článku OZV podmíněn tím, že poplatník nemá na poplatek evidován splatný nedoplatek. Na uvedenou skutečnost žalovaný žalobce v odůvodnění napadeného rozhodnutí upozornil. Z obsahu spisu přitom jednoznačně vyplývá, že na osobním daňovém účtu žalobce byl ke dni 4. 9. 2013 evidován nedoplatek na místním poplatku ve výši 4.387 Kč, o čemž byl žalobce přípisem č. j. OPKO/3493/2013/UP vyrozuměn. S ohledem na skutečnost, že nedoplatek vznikl na základě platebních výměrů, vydaných za předchozí období (roky 2007 až 2011), nebyl správce daně při posuzování podmínek vzniku nároku žalobce na osvobození od poplatku za období roku 2014 oprávněn předchozí pravomocná rozhodnutí revidovat, nýbrž musel vycházet z existence evidovaného nedoplatku. Odůvodněnost žalobního bodu 4) tak byla vyvrácena.

Nevlastnění nemovitosti žalobcem na území statutárního města Olomouce, namítané v žalobním bodu 3), je skutečností nerozhodnou, neboť dle § 10b odst. 1 písm. a) bodu 1 zákona o místních poplatcích je poplatníkem poplatku za odpad osoba, která má v předmětné obci trvalý pobyt, bez ohledu na to, zda je současně vlastníkem nemovitosti, v níž má trvalý pobyt hlášen.

Dále krajský soud posoudil jako lichý žalobní bod 2), namítající povinnost ohlašovny uvádět ve věcech trvalého pobytu osob ex officio do souladu stav skutečný se stavem evidenčním, neboť žalobce mylně interpretuje § 12 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel, když opomíjí odst. 2 téhož ustanovení, jenž zakládá pravomoc ohlašovny zrušit trvalý pobyt fyzické osoby toliko na návrh vlastníka objektu nebo jeho vymezené části nebo na návrh oprávněné osoby uvedené v § 10 odst. 6 písm. c) téhož zákona. Vedení předmětného řízení z moci úřední tedy není možné, což ostatně soud považuje za zcela logické, neboť správní orgán nedisponuje informacemi, jež by byly spolehlivým podkladem pro předmětné rozhodnutí.

Konečně k historickým souvislostem odchodu žalobce z ČR v roce 1989 a z něj dovozované nemožnosti žalobce jakkoli formálně svůj pobyt na území ČR ukončit, krajský soud uvádí, že orgán samosprávného celku v působnosti správce daně dle zákona o místních poplatcích není nadán pravomocí zabývat se v řízení o vyměření místního poplatku validitou údajů v informačním systému evidence pobytů osob. Nadto nelze pominout skutečnost, že při jednání soudu žalobce doložil dohodu o převodu členských práv a povinností, uzavřenou mezi ním a paní M. K. dne 12. 3. 1992 v Olomouci. Minimálně z uvedené skutečnosti je zřejmé, že v roce 1992 měl žalobce v souvislosti s vyřizováním převodu bytu možnost uspořádat své osobní věci tak, aby příslušným orgánům oznámil současně skutečnost, že se v bytě, který byl předmětem převodu, již nezdržuje.

Na základě výše uvedeného krajský soud dospěl k závěru, že uplatněné žalobní body nejsou důvodné, a žalobu proto podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšnému žalovanému nevznikly dle obsahu spisu v řízení před soudem žádné náklady jdoucí nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Olomouci dne 9. února 2016

Za správnost vyhotovení:
Ing. Petra Rýparová

JUDr. Zuzana Šnejdrová, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu